

De Biomonitor, maart 2008

Inhoud

- [Welkom](#)
- [Moretusburg, groene wijk onder de schouwen van de metallurgie.](#)
- [Moretusburg, na de saneringen.](#)
- [Genk-Zuid, de resultaten van de milieu-gezondheidsenquête.](#)
- [Ethiek en biomonitoring, hoe zit dat eigenlijk?](#)
- [De eikenprocessierups: Informatie en tips.](#)
- [De Belgische Energie- en Milieuprijzen 2008](#)

Welkom

Van harte welkom!

In deze Biomonitor zoomen we hoofdzakelijk in op twee gebieden met een gekende industriële milieudruk, namelijk de wijk Moretusburg in Hoboken en de industriezone van Genk-Zuid. Over de vervuiling en de gezondheidsproblemen in deze gebieden is door experts al heel wat gemeten en geschreven. Een belangrijke vraag is echter wat buurtbewoners zelf vinden van de milieupollutie in hun woonomgeving? In hoeverre ervaren zij (gezondheids)hinder van deze vervuiling, en hoe tevreden zijn ze over de gevoerde beleidsaanpak? Deze vragen staan centraal in de eerste drie artikels van deze Biomonitor.

Het eerste artikel geeft een overzicht van de verschillende maatregelen en acties in verband met de milieuvervuiling van de Umicore fabriek in de Hobokense wijk Moretusburg. Onderzoek naar de loodgehalten bij jonge kinderen vanaf de jaren '70 en een uitgebreide volksraadpleging door het Steunpunt Milieu en Gezondheid in 2001 brachten de problematiek in de kijker en zorgden uiteindelijk vanaf 2005 voor een bodemsaneringsproject van de wijken naast de fabriek. Hoe deze sanering verlopen is, en wat onder andere buurtbewoners en Umicore zelf van deze aanpak vinden, leest u in het tweede artikel.

Ook in het industriegebied van Genk-Zuid bestaat er nogal wat ongerustheid ten gevolge van industriële activiteiten, vooral nadat meetgegevens van de Vlaamse Milieumaatschappij hier in 2004 verhoogde concentraties nikkel en chroom aantoonde. Daarom werd onlangs een milieu- en gezondheidsenquête afgenomen die peilde naar de hinder en ervaren gezondheid van buurtbewoners in verschillende wijken rondom het industriegebied. In een derde artikel worden de resultaten van deze enquête beschreven.

Het laatste artikel vormt het tweede deel over 'ethiek en humane biomonitoring'. In de vorige Biomonitor werden de ethische en legale voorwaarden voor onderzoek bondig geschetst. De bestaande wetgeving zorgt echter nog voor heel wat vragen en bedenkingen over het uitvoeren en gebruiken van humane biomonitoringsstudies in het domein van milieu en gezondheid. In dit artikel komen enkele van deze actuele ethische discussiepunten aan bod.

Om af te sluiten vestigen we u nog even uw aandacht op de nieuwe website in verband met processierupsen en de derde editie van de Belgische Energie- en Milieuprijzen.

Veel leesplezier,
Bert Morrens, Universiteit Antwerpen

Moretusburg, groene wijk onder de schouwen van de metallurgie.

Meer dan een eeuw non-ferro industrie in de Limburgse en Antwerpse Kempen en in Hoboken heeft een ernstige vervuiling met zware metalen van de omgeving rond deze bedrijven met zich meegebracht. Inspanningen geleverd door de bedrijven zorgen er de laatste decennia voor dat de uitstoot van deze zware metalen sterk vermindert. Er is dus voornamelijk sprake van historische bodemvervuiling. Gezien de aard en vooral de uitgebreidheid van het probleem komt de sanering in de Kempen wat trager op gang. In de wijk Moretusburg in Hoboken begonnen de saneringswerken in september 2006 en zijn nu bijna afgerond. Peter D'Aubioul (Toezicht Volksgezondheid Antwerpen) vat samen wat voorafging aan de sanering. [Lees verder.](#)

Moretusburg, na de saneringen

In 2001, vlak nadat in Moretusburg aan de alarmbel werd getrokken wegens het uitgelekte voorstel om een deel van de wijk af te breken, organiseerde het Steunpunt Milieu en Gezondheid in opdracht van de Vlaamse Overheid een grootschalige volksraadpleging. Voor de eerste keer werd er geluisterd naar de wijkbewoners en rekening gehouden met hun mening over de milieuvvervuiling en de aanpak ervan. We zijn zeven jaar later, en in Moretusburg werd een vijftal maanden geleden de bodemsanering van maar liefst 770 percelen – gelegen tussen de Curiestraat en de Kapelstraat – beëindigd. Karen Goeyens (VUB) beschrijft onder meer hoe dit proces is verlopen, hoe verschillende partijen – gaande van wijkbewoners tot het fabriek van Umicore – staan tegenover de saneringswerken en de aanpak van de milieuvvervuiling in het algemeen. [Lees verder.](#)

Genk-Zuid, resultaten van de milieu-gezondheidsenquête

In dit artikel presenteert Sara Reekmans (MMK Logo Midden-Limburg) de resultaten van de enquête over ervaren milieuhinder en gezondheid bij bewoners uit de omgeving van het industriegebied Genk-Zuid. Met de enquête wilde men nagaan in hoeverre milieuhinder en ervaren gezondheid in de woonomgeving van het industriegebied, verbonden zijn aan het wonen in deze regio en dus aan de blootstelling aan de plaatselijke industrie. Zowel milieuhinder, ervaren gezondheid als ongerustheid ten aanzien van de industrie, verschillen tussen de wijken rondom het industriegebied en de controlegebieden. De enquête toont ook verschillen in leefstijlfactoren en sociaal-economische parameters. [Lees verder.](#)

Ethiek en Biomonitoring: hoe zit dat eigenlijk?

Studies met humane biomerkers die dienen om de impact van het milieu op de gezondheid te onderzoeken en de nadelige gevolgen van milieuvuiling op de gezondheid van de bevolking te voorkomen of te verhelpen, worden over het algemeen als zeer waardevol aanzien. De uitdaging bestaat erin om de juiste voorwaarden te creëren om dergelijke studies mogelijk te maken en te ondersteunen terwijl de rechten van elke deelnemer maximaal beschermd worden. Dat het echter niet eenvoudig is een optimaal evenwicht te vinden tussen een maximale eerbiediging van de rechten van elke deelnemer en de maatschappelijke nood aan onderzoek, wordt door Birgit Dumez (KUL) en Ludwine Casteleyn (KUL) geschetst aan de hand van een paar voorbeelden. [Lees verder.](#)

De eikenprocessierups: informatie en tips

Sinds enkele jaren krijgen we tijdens de zomermaanden te maken met eikenprocessierupsen. Naast kaal gevreten eikenbomen, veroorzaken deze vooral ernstige jeukhinder bij mensen die in contact komen met hun brandharen. Om u dit jaar optimaal te kunnen voorbereiden op de komst van deze rupsen en overlast ervan te voorkomen, vestigen we graag uw aandacht op de website www.eikenprocessierups.be. Hier vindt u al de noodzakelijke documenten met informatie tips en adviezen over de eikenprocessierups en de gezondheidsrisico's bij aanraking met hun brandharen. [Klik hier.](#)

De Belgische Energie- en Milieuprijzen 2008

Vanaf deze maand kan er worden deelgenomen aan de derde editie van de Belgische Energie- en Milieuprijzen. Van de 15 prijzen die eind mei zullen worden uitgereikt, gaat onze aandacht voornamelijk uit naar de speciale prijs Gezondheid en Milieu 2008. Vorig jaar werd deze toegekend aan de Medisch Milieukundigen bij de Logo's voor twee projecten: Lekker fris, een campagne en een project uitgewerkt om het belang van gezonde binnenlucht op een eenvoudige, verstaanbare manier ter sprake te brengen in de klas en de op inspraak gerichte studie over de besmetting door zware metalen van mensen die vlakbij een industriezone in de gemeente Beerse wonen.

Voor meer informatie, surf naar de volgende websites:

<http://www.eeaward.be/>

<http://www.lekkerfris.be/>

<http://www.mmk.be/beerse>

Nieuwsbrief

- [Inhoud](#)
- [Moretusburg en de metallurgie](#)
- [Moretusburg na de sanering](#)
- [Genkzuid: de enquête](#)
- [Biomonitoring en ethiek](#)
- [Eikenprocessierupsen](#)
- [De EEAwards 2008](#)

- [Nieuwsbrief](#)
- [Archief](#)

- [De Sneeuwbal](#)
- [Inschrijven](#)
- [Auteursrichtlijnen](#)
- [Redactie](#)

© Copyright 2007 Steunpunt Milieu en Gezondheid